

Затверджено:

рішенням XXI сесії II пл. зас.
Білоберізької сільської ради ОТГ
№ 445/8-21-2/2019 від 18.03.2019 р.
Білоберізький сільський голова ОТГ
Д.Іванюк

ПЛАН

**соціально-економічного та культурного розвитку
Білоберізької сільської об'єднаної територіальної
громади на 2019 рік .**

с.Білоберізка
2019 рік

ЗМІСТ

1. Вступ.
2. Аналітична частина. Соціально-економічна характеристика Білоберізької об'єднаної територіальної громади.
 - 2.1. Загальна характеристика.
 - 2.2. Демографічна ситуація.
 - 2.3. Стан розвитку інфраструктури.
 - 2.3.1. Транспортна інфраструктура.
 - 2.3.2. Енергопостачання та комунальні послуги.
 - 2.3.3. Засоби масової інформації.
 - 2.3.4. Екологія.
 - 2.3.5. Освіта.
 - 2.3.6. Культура.
 - 2.3.7. Соціальне забезпечення.
 - 2.3.8. Споживчий ринок.
 - 2.3.9. Економіка.
 - 2.3.10. Охорона здоров'я
 - 2.3.11. Фінансово-бюджетна складова.
 - 2.4. SWOT – аналіз.
 - 2.4.1 Порівняльні переваги, виклики і ризики Білоберізької об'єднаної територіальної громади.
3. Цілі та пріоритети розвитку Білоберізької ОТГ.
 - 3.1. Основні цілі розвитку громади.
 - 3.2. Пріоритетні напрямки розвитку громади на 2019 рік.
4. Завдання та механізми реалізації плану соціально – економічного розвитку Білоберізької ОТГ.
 - 4.1. Завдання реалізації Плану соціально-економічного розвитку Білоберізької ОТГ.
 - 4.2. Шляхи розв'язання головних проблем розвитку економіки, соціальної сфери та досягнення поставлених цілей і завдань.
 - 4.3 Заходи з реалізації Плану соціально-економічного розвитку громади на 2018 рік.
5. Фінансове забезпечення реалізації плану соціально – економічного розвитку Білоберізької ОТГ.
6. Моніторинг та оцінка ефективності реалізації плану соціально – економічного розвитку Білоберізької ОТГ.

Додатки:

- Додаток №1 «Перелік проектів/програм розвитку місцевого самоврядування та першочергових завдань які плануються впровадити Білоберізькою ОТГ в 2019 році в розрізі джерел фінансування».
-

1. Вступ

Відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», рішень Білоберізької, Хороцівської, Устеріківської сільських рад з населеними пунктами -Білоберізка, Хороцеве , Барвінків, Устеріки , утворена Білоберізька об'єднана територіальна громада (ОТГ) з центром у селі Білоберізка.

Відповідно до Методики формування спроможних територіальних громад, територіальна громада повинна забезпечити виконання політичної, економічної, соціально - культурної та екологічної функцій, в зв'язку з чим виникла необхідність для вирішення проблемних питань економічного і соціального розвитку територіальної громади, координації роботи органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, комунальних підприємств необхідно розробити чіткий план дій – Плансоціально економічного та культурного розвитку Білоберізької сільської і ради об'єднаної територіальної громади на 2019 рік (далі – План).

Законодавчим підґрунтям розроблення Плану є:

- Конституція України;
- Закон України “Про засади державної регіональної політики”;
- Закон України “Про стимулювання розвитку регіонів”;
- Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні";
- Закон України "Про транскордонне співробітництво";
- Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності";
- Закон України "Про державні цільові програми";
- Закон України "Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України";
- Закон України "Про Генеральну схему планування території України";
- та інших законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, а також міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
- Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року;
- Стратегія розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року;
- Стратегія сталого розвитку Білоберізької об'єднаної територіальної громади на 2017-2027 роки.

План економічного і соціального розвитку населених пунктів Білоберізької сільської об'єднаної територіальної громади на 2018 рік базується на «Стратегії сталого розвитку Білоберізької ОТГ на 2017 -2027 роки», «Стратегії розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року» та враховує їх головні цілі та завдання.

Головною метою Плану є створення умов для забезпечення сталого розвитку та удосконалення механізмів управління розвитком громади на засадах

ефективності, відкритості та прозорості, посилення інвестиційної та інноваційної активності, забезпечення належного функціонування транспортної та комунальної інфраструктури, дотримання високих екологічних стандартів, та внаслідок цього підвищення конкурентоспроможності громади, доступності широкого спектру соціальних послуг та зростання добробуту населення.

План ґрунтується на аналізі розвитку економіки сільських населених пунктів, що ввійшли до складу громади, поточної економічної ситуації, актуальних проблем соціально - економічного розвитку, пріоритетів, а також припущеннях, що враховують вплив зовнішніх та внутрішніх чинників і ризиків, та визначає оперативні цілі і заходи економічної та соціальної політики органів влади ОТГ, критерії ефективності її реалізації на основі прогнозних показників економічного і соціального розвитку на 2019 рік.

Відповідно до оцінки тенденцій економічного і соціального розвитку ОТГ та наявних проблем, у Плані визначено цілі та завдання соціальної та економічної політики на 2019 рік та передбачено комплекс взаємопов'язаних заходів із зазначенням джерел їх фінансування.

Основною метою Плану є загальне підвищення суспільного добробуту населення.

План є основою для формування та раціонального використання фінансових ресурсів відповідно до визначених цілей і завдань соціально-економічного та культурного розвитку Білоберізької ОТГ на 2019 рік.

Відповідальні за виконання заходів Плану – виконавчий комітет Білоберізької сільської ради ОТГ, постійні комісії, відділи та структурні підрозділи ОТГ в межах компетенції та повноважень.

За кожним напрямом сформульовані проблемні питання, ризики та критерії ефективності. Прогнозні, кількісні та якісні критерії ефективності будуть досягнуті лише при виконанні намічених завдань та заходів.

Реалізацію заходів Плану буде забезпечено за умови наявності фінансування з державного, обласного та місцевого бюджетів, коштів підприємств, міжнародних фінансових організацій та інвесторів, спонсорської допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством України.

У процесі виконання План може уточнюватися. Зміни і доповнення до Плану затверджуватимуться рішеннями сесій Білоберізької сільської ради ОТГ.

2. Аналітична частина. Соціально-економічна характеристика Білоберізької сільської об'єднаної територіальної громади

2.1. Загальна характеристика

Територія Білоберізької сільської об'єднаної територіальної громади згідно з адміністративно-територіальним устроєм України входить до складу Верховинського району Івано-Франківської області. Білоберізька об'єднана територіальна громада Верховинського району Івано-Франківської області утворена на підставі Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02 жовтня 2015 року, перші вибори відбулися 27 березня 2016 року, розташована в північній частині Верховинського району Івано-Франківської області, площа складає 46,3 квадратних кілометра, чисельність населення станом на 01.01.2019 року – 2734 особи, рельєф місцевості – гірський, з перепадами висот від 430 до 1200 метрів на рівнем моря. Межує Білоберізька ОТГ з півночі та північного заходу з селами Розтоки, Великий Рожан та Яворів Косівського району, з заходу з селом Черетів Буковецької сільської ради, селом Верхній Ясенів та з півдня – з селом Рівня Верхньо-Ясенівської сільської ради, зі сходу – з селом Стебні Верховинського району та річкою Черемош відділяється від Чернівецької області.

Адміністративний центр громади знаходиться в с Білоберізка, яке розташоване на відстані 36 км. від районного центру – селища Верховина та на відстані 135 км від обласного центру – м. Івано-Франківська.

Територія Білоберізької громади складає 46,34 кв.км.

До складу громади входить 4 сільських населених пункти, Білоберізка, Хороцеве, Барвінків, Устеріки з наступною віддаленістю та площею:

Таблиця 1

№	Назва населеного пункту	Площа	Відстань до центру ОТГ (кілометри доріг)
1.	Адміністративний центр Білоберізької сільської ОТГ Верховинського району Івано – Франківської області – село Білоберізка	25,1070 кв.км.	X
2	село Хороцеве	5,9040 кв.км.	3,0
3.	село Барвінків	2,9150 кв.км.	6,0
4.	село Устеріки	12,4170 кв.км.	10,0

2.2. Демографічна ситуація

Сучасна демографічна ситуація в Білоберізькій об'єднаній територіальній громаді, як і в цілому в районі, склалася під впливом історичного розвитку території, природного та механічного руху населення.

Загальна кількість населення громади складає 2734 особи, з них чоловіки -1311 осіб, жінки -1423 осіб, що на 4,1 відсотка більше ніж чоловіків.

Статевий та віковий склад населення відображає загальні демографічні тенденції як області, так і країни в цілому. Економічно активне населення у віці 18-59 років становить, що складає 57,97% від загальної кількості населення, населення пенсійного віку 586 осіб, що складає 21,43 % від загальної кількості населення.

Таблиця 2

№	Назва населеного пункту	Назва сільської ради, якій підпорядковувався населений пункт до об'єднання	Кількість населення
1.	Адміністративний центр ОТГ – село Білоберізка	Білоберізька сільська рада	1154
2.	село Хороцеве	Хороцівська сільська рада	477
3.	село Барвінків	Хороцівська сільська рада	305
4.	село Устеріки	Устеріківська сільська рада	798

На території Білоберізької громади, як і в цілому в області на сьогодні гостро стоїть проблема зайнятості населення, її правильний розподіл між галузями господарства, ліквідація безробіття, виведення виплати заробітної плати з тіні, легальне працевлаштування працівників тощо. На сьогодні дуже актуальною є необхідність постійного підвищення якості робочої сили. Високий освітній рівень та загальна культура, глибока професійна підготовка, творче ставлення до праці стає обов'язковою умовою високопродуктивної праці. Зростає кількість працюючих з вищою освітою, причому найвищий освітній рівень мають штатні працівники державного управління та фінансової діяльності. Наразі гостро стоїть проблема наявності кваліфікованого медичного персоналу вищого рівня, особливо лікарів –педіатрів, також не вистачає

спеціалістів у сфері управління, а саме кваліфікованих проектних менеджерів, юристів зі знаннями у сфері місцевого самоврядування, економістів .

2.3. Стан розвитку інфраструктури

2.3.1. Транспортна інфраструктура

Автомобільний транспорт є основним видом логістики як внутрішніх, так і в зовнішніх зв'язках громади. По території громади проходять транспортні маршрути як обласного, так і районного значення. Сполучення з районним центром селищем Верховина здійснює ПП Баран В.В., з містом Косів - Косів - АТ «Скіф – АВТО» (місто Косів). Внутрішньопасажирські перевезення між населеними пунктами громади здійснюються за рахунок маршруту Білоберізка – Верховина, що проходить через всі населені пункти громади і виконується ПП Баран В.В.

У цілому по громаді мережа доріг загального користування забезпечує транспортне сполучення між населеними пунктами, дороги перебувають у вкрай незадовільному стані. Всі населені пункти незабезпечені під'їздами з твердим покриттям, всі дороги з ґрунтовим та ґрунтово – щебеним покриттям, тільки частина населеного пункту Устеріки мають доступ до дороги з твердим покриттям, але якість покриття вкрай незадовільна і потребує невідкладного відновлення.

Територією громади проходить автомобільна дорога місцевого значення О090801 Розтоки – Барвінків, протяжністю 7,8 км, яка проходить через населені пункти Білоберізка, Хороцеве, Барвінків і виходить в селі Барвінків до дороги державного значення Р 62 Криворівня – Чернівці, протяжністю орієнтовно 6,2 км, яка проходить через села Барвінків, Устеріки, з виходом у селі Верхній Ясенів до дороги державного значення Р 24. В 2017 році частково проведений поточний ремонт автомобільної дороги О090801 Барвінків – Розтоки (на ділянці Білоберізка – Барвінків), але у зв'язку з відсутністю фінансування ремонтні роботи не завершені. Крім того, ціла мережа інших доріг в населених пунктах та між ними, більшість з яких потребують капітального ремонту і всі без твердого покриття.

2.3.2 Екологічна інфраструктура.

Через всю територію громади протікає річка Черемош, яка в період паводків виходить за межі русла і приносить значні збитки як дорожній інфраструктурі, так і сільгоспвиробникам. Особливо катастрофічною була повінь 2008 року, яка практично повністю зруйнувала дорожню інфраструктуру, розташовану вздовж річки Черемош. Тому існує проблема будівництва берегоукріплень на річці Черемош майже по всій її протяжності на території Білоберізької ОТГ. І якщо в селі Устеріки дана проблема частково вирішена (зведені берегоукріплення), то для сіл Білоберізка, Хороцеве, Барвінків дана проблема стоїть дуже гостро і потребує значних капіталовкладень.

2.3.2. Енергопостачання та комунальні послуги

Систему енергопостачання в Білоберізькій ОТГ представляє ПАТ "ПРИКАРПАТТЯОБЛЕНЕРГО" - компанія, що здійснює передачу та постачання електроенергії електромережами споживачам Івано-Франківської області в т.ч. і Білоберізької ОТГ.

Системи централізованого водопостачання та водовідведення в Білоберізькій ОТГ немає. Громадяни користуються локальними водопроводами з поверхневих джерел, криницями, та відкритими природними джерелами.

Очисні споруди наявні тільки в системі водовідведення Білоберізької ЗОШ І-ІІІ ст, потужність до 8 м. куб. на добу, стан – задовільний, збудовані в 2012 році. Всі інші користуються облаштованими септиками та вигрібними ямами.

Послуги Інтернету надають:

- «Інтертелеком»
- ПП Саїв – «ЧІПНЕТ»
- ТРК «РАІ» , м.Бурштин

Інші комунальні послуги в громаді надають:

- Комунальне підприємство Верховинської районної ради «Верховинський комунгосп» - вивезення та захоронення твердих побутових відходів.

2.3.3. Засоби масової інформації.

Засоби масової інформації, через які може здійснюватися донесення інформації в ОТГ:

- Газета «Галичина»;
- газета «Верховинські вісті»
- Сайти: <http://ww2.gov.if.ua/verhovynska> – Верховинська РДА;
<http://verhovyna-rada.at.ua/> – Верховинська районна рада;
<http://biloberizka.gromada.gov.ua/> – Білоберізька сільська рада ОТГ.

2.3.4. Освіта.

Одним з пріоритетів Білоберізької сільської ради ОТГ є забезпечення конституційних гарантій доступності та рівності прав громадян на отримання якісної освіти, підвищення рівня охоплення дітей дошкільною освітою,

оновлення та удосконалення змісту, форми і методів організації навчально - виховного процесу в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах, сприяння інноваційному розвитку освітнього середовища, збереження та вдосконалення мережі дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів відповідно до потреб територіальної громади, забезпечення належного рівня їх поточного утримання та функціонування, сприяння збереженню здоров'я дітей, забезпечення всіх раціональним, якісним та безпечним харчуванням, впровадження нових технологій з розвитку освіти.

Доступність до якісної освіти починається саме з дошкільної, оскільки вона є базисом системного розвитку дитини, фундаментом творення якісно нового освітнього процесу. На сьогодні в Білоберізькій об'єднаній територіальній громаді функціонує 1 НВК на **36** дітей в селі Хороцеве, ЗДО «Теремок» в селі Білоберізка на **38** дітей, а з 01.01.2018 року Білоберізькій ОТГ передано в оперативне управління ЗДО «Вишиванка» в селі Устеріки на **20** дітей.

Реалізуючи Закон України «Про освіту», відділ освіти Білоберізької сільської ради об'єднаній територіальній громади спрямовує зусилля на більше охоплення дітей дошкільною освітою, особливо 5-річного віку. Йдеться про підготовку дітей до систематичного навчання в школі та надання їм рівних з іншими однолітками стартових умов.

Таблиця 3

№	Назва дошкільного навчального закладу	Місце розташування	Кількість груп	Кількість дітей	Вихователський склад
1	Білоберізький ЗДО «Теремок»	с. Білоберізка	2	38	4
2	Хороцівський НВК (садок)	с. Хороцеве	1	13	2
3	Устеріківський ЗДО «Вишиванка»	с. Устеріки	1	20	2

Загальна середня освіта в Білоберізькій об'єднаній територіальній громаді представлена 4 закладами загальної середньої освіти : Білоберізька ЗОШ І-ІІІ ст, Устеріківська ЗОШ І-ІІ ст, Барвінківська ЗОШ І ст, Хороцівський НВК (школа І ст). В школах навчається 276 учнів. Загалом охоплення шкільною освітою в громаді складає 100%. Організовано підвіз дітей до місця навчання шкільним автобусом, діти що проживають на віддалених присілках, забезпечені проживанням в пришкільному інтернаті при Білоберізькій ЗОШ І-ІІІ ст.

Таблиця 4

№	Назва навчального закладу	Місце розташування	Кількість учнів станом на 2018-2019 рік	Прогн оз учнів на 2019-2020 рр.	Педагогічний склад
1	Білоберізька ЗОШ І-ІІІ ст.	с.Білоберізка	157	165	34
2	Устеріківська ЗОШ І-ІІ ст.	с. Устеріки	81	85	21
3	Барвінківська ЗОШ І ст	с.Барвінків	15	17	4
4	Хороцівський НВК (школа І ст)	с. Хороцеве	23	25	5

Незважаючи на докладенні зусилля в реформуванні освітньої галузі в Білоберізькій ОТГ, все ще залишається багато проблем, які потребують нагального вирішення. Насамперед це недостатність коштів освітньої субвенції на виплату заробітної плати педагогічному складу навчальних закладів в зв'язку з тим, що середня наповнюваність класів нижча за формульну. Також нагальною проблемою є забезпеченість вчителів і учнів новими підручниками та наповнюваність шкільних бібліотек книгами та підручниками, які б відповідали навчальним планам.

Дуже гостро стоїть проблема стану приміщень деяких навчальних закладів та їх енергоефективність. Серед навчальних закладів є такі, які потребують термінового ремонту. Енергоефективність є загальною проблемою навчальних закладів громади. В 2017-2018 роках проведено капітальний ремонт (заміна котла) паливної системи в одному з корпусів Устеріківської ЗОШ І-ІІ ст., замінено дах та утеплено фасад приміщення Хороцівського НВК, завершено капітальний ремонт тротуарної доріжки в ЗДО «Теремок» села Білоберізка. Заміна вікон на енергозберігаючі, загальне утеплення фасаду, заміна систем опалення будівель є одним із пріоритетних завдань в освітній галузі. В 2018 році завершено проведення капітального ремонту Хороцівського НВК, облаштовано фасад. Найгостріше питання приміщень стоїть в Устеріківській ЗОШ І-ІІ ст, де внаслідок пожежі знищено будівлю навчального корпусу для молодших класів та шкільної їдальні. На даний час учні молодших класів переведені для навчання в інші, пристосовані приміщення. В 2018 році виготовлена проектно – кошторисна документація на реконструкцію будівлі Устеріківської ЗОШ І-ІІ ст. з добудовою навчального корпусу зі столовою та подана проектна заявка на фінансування будівництва з державного фонду регіонального розвитку.

2.3.5. Культура

Культурно-освітню роботу в Білоберізькій об'єднаній територіальній громаді здійснюють 5 клубних установ, 4 бібліотечних заклади.

Робота закладів культури спрямована на збереження і розвиток української національної культури, активізації діяльності закладів культури, шляхів збереження існуючої мережі і посилення їх ролі в розгортанні процесів національно - культурного відродження, поліпшення матеріально-технічної бази, пошук нових методів роботи з метою перетворення закладів культури з традиційних нині діючих в центри дозвілля нового типу. Проводяться свята, фестивалі, конкурси, інші культурно-мистецькі заходи, пов'язані з відзначенням календарних та пам'ятних дат в історії України, Гуцульщини, населених пунктів громади.

Таблиця 5

№	Назва населеного пункту	Назва закладу або вид приміщення, наявність опалення	Кількість осіб на яку розраховане приміщення	Мультимедій не обладнання	Плата за використання для мешканців громади
1	с.Білоберізка	Будинок культури с. Білоберізка, опалення пічне	300	відсутнє	безкоштовно
2	с.Білоберізка присілок Пасічне	Клуб присілку Пасічне опалення пічне	100	відсутнє	безкоштовно
3	с. Хороцеве	Клуб села Хороцеве, опалення пічне	120	відсутнє	безкоштовно
4	с.Барвінків	Клуб села Барвінків, опалення пічне	100	відсутнє	безкоштовно
5	с. Устеріки	Будинок культури с. Устеріки, опалення пічне	120	відсутнє	безкоштовно

До надбань, які перебувають під особливим захистом територіальної громади, належать такі об'єкти культурної спадщини:

Церква Отця Миколая в селі Барвінків.

Об'єкти культурної спадщини територіальної громади маркують відповідним знаком, форма якого визначається виконавчим органом Ради.

Основною проблемою культурно-освітнього спрямування в громаді є оснащення у всіх населених пунктах клубних та бібліотечних установ громади сучасними мультимедійними засобами, підключення до мережі інтернет, нездатність старих кадрів працювати в нових умовах. Також гострою проблемою є проведення капітальних ремонтів практично всіх закладів культури, заміна систем опалення на сучасні, енергоефективні, забезпечення водопостачання та водовідведення, заміна меблів. Як видно із вищенаведеної таблиці у всіх закладів культури пічна система опалення, що практично дуже

затруднює їх використання у зимовий період. В 2017-18 роках проведено капітальний ремонт (заміна даху та утеплення фасаду) будинку культури в селі Устеріки, замінено дах в будинку культури та адмінприміщення села Білоберізка, замінено дах на приміщенні клубу в присілку Пасічне, де планується на базі присілкового клубу створити туристично- інформаційний міні – центр з гірським притулком «Під Писаним каменем».З цією метою подано проект на обласний конкурс програм та проектів місцевого самоврядування та виграно його фінансування.

Проблема наповнюваності бібліотечних установ новими зразками художньої, спеціалізованої та іншої літератури, яка б була цікава для молоді і могла відродити у неї культуру читання також потребує вирішення. Оснащення бібліотек комп'ютерною технікою та доступом до мережі «internet» дасть можливість створення електронних бібліотек. Матеріальне оснащення закладів культури громади (музичні інструменти, сценічні костюми та ін.) також потребують заміни та поповнення.

2.3.6. Соціальне забезпечення.

Соціальне забезпечення - одна з головних функцій держави, яка здійснюється завжди і за будь-яких умов на користь непрацездатних і хворих людей, пенсіонерів, безробітних, малозабезпечених. За останні роки, незважаючи на зусилля влади щодо поліпшення соціально-економічної ситуації та підвищення матеріального рівня життя населення, збільшується кількість громадян, які потребують соціального захисту. Соціальний захист пенсіонерів та інвалідів з боку держави полягає у наданні грошової допомоги, засобів пересування, протезування, у встановленні опіки або стороннього догляду.

На сьогоднішній день соціальну інфраструктуру на території Білоберізької ОТГ представляють:

- Управління праці та соціального соціального захисту населення Верховинської РДА;
- Верховинський районний районний центр зайнятості;
- Косівське об'єднане управління пенсійного фонду України в Івано-Франківській області;
- Територіальний центр соціального обслуговування одиноких громадян (надання соціальних послуг) Верховинського району;
- Верховинський районний центр соціальних служб для дітей та молоді.
- Виконавчий комітет Білоберізької сільської ради ОТГ.

2.3.7. Споживчий ринок.

Споживчий ринок в громаді характеризується достатнім рівнем товарного насичення, стабільним балансом попиту та пропозицій, однак недостатньо розвинута конкуренція, обмежена кількість торгових точок, особливо

спеціалізованих магазинів. Політика ціноутворення спрямована на забезпечення доступності широкого кола населення до товарів і послуг першої необхідності, недопущення необґрунтованого зростання цін.

В рамках реформи публічних закупівель у Білоберізькій сільській раді ОТГ запроваджена система електронних закупівель «Prozorro», яка, на відміну від попередньої схеми державних торгів, є автономною та покликана зробити відкритими та прозорими закупівлі за бюджетні кошти, тим самим виключивши корупційну складову.

2.3.8. Економіка.

Промисловий комплекс Білоберізької ОТГ представлений в основному деревообробкою, виготовленням будівельних матеріалів, виробництвом паливних брикетів та пелет та наданням послуг в будівельній галузі. На території Білоберізької ОТГ здійснюють господарську діяльність два лісогосподарських підприємства – ДП «Гринявське лісове господарство» та комунальне підприємство Верховинської районної ради «Верховинський райлісгосп». Крім того в галузі деревообробки працюють МП «Черемош», Білоберізький СОБФК, ТзОВ «Біоукрпаливо», ТзОВ «СВ БАРС», наданням послуг в будівельній галузі займаються ТОВ «РОМЕКС ІФ» та ряд підприємців – фізичних осіб. ПВКФ «Черемош» займається заготівлею дикоростучих плодів та ягід, грибів та лікарської сировини. У галузі вівчарства зайняте ТзОВ «Парканенське». Більшість приватних підприємців – фізичних осіб (всього біля 50 осіб) зайнята в деревообробній галузі, виготовленні будівельних матеріалів, роздрібній торгівлі.

2.3.9. Охорона здоров'я.

Здоров'я є головною цінністю, має важливе значення у житті кожної людини, становить ключовий аспект національної безпеки, визначає можливості досягнення індивідуального і суспільного добробуту та благополуччя, перспективи стійкого розвитку. Тому завданням реалізації плану соціально – економічного розвитку Білоберізької ОТГ є підвищення ефективності та якості роботи в галузі охорони здоров'я, формування системи надання населенню доступних та високоякісних медичних послуг на засадах сімейної медицини. Забезпечення прав громадян на охорону здоров'я.

В рамках секторальної децентралізації формується нова система охорони здоров'я, яка передбачає: зміну системи управління; надання якісних та доступних медичних послуг; удосконалення системи кадрового забезпечення; інформатизацію галузі; забезпечення ефективної фармацевтичної політики; належний науковий супровід та випереджувальне інформаційно-комунікаційне забезпечення. Охорона здоров'я на території Білоберізької ОТГ представлена комунальним некомерційним підприємством «Білоберізька АЗПСМ», яке включає в себе з амбулаторію, лабораторію, терапевтичне відділення з

круглодобовим стаціонаром на 10 ліжкомісць, стоматологічний кабінет та 4 ФАПи. В процесі впровадження медичної реформи в 2018 році новостворене комунальне некомерційне підприємство отримало ліцензію на провадження медичної практики, підписало договір з Національною службою здоров'я України та уклало 79 % договорів на обслуговування населення. Крім того, у складі «Центру безпеки громади» функціонує пункт надання екстренної допомоги комунального підприємства «Обласний центр екстренної медичної допомоги та медицини катастроф»

Таблиця 6
Динаміка приросту населення громади за два останні роки.

№ з.п.	Критерій	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1	Народилося	41	32	27
2	Показник народжуваності	12,3	11,55	9,81
3	Померло	35	34	42
4	Показник смертності	12,3	12,27	15,26
5	Природній приріст	+6	-2	-15

Основною причиною смертності населення громади є серцево-судинні захворювання та злоякісні онкологічні захворювання. Поширеність захворювань є основним фактором у характеристиці стану здоров'я населення і від чого, головним чином, залежить рівень як працездатності, так і смертності населення.

Мережа системи охорони здоров'я Білоберізької ОТГ.

Таблиця 7

№ з.п.	Назва/територія	Кількість населення	Кількість медичних працівників	Забезпечення обладнанням	Стан приміщення (від 1 до 10)
1	КНП «Білоберізька АЗПСМ», с.Білоберізка	2734	14	60 %	8
2	ФАП с. Білоберізка присілок Пасічне	289	1	50 %	5
3	ФАП с.	477	1	50 %	5

	Хороцеве				
4	ФАП с. Барвінків	305	1	40 %	3
5	ФАП с. Устеріки	798	1	70%	5

Основним пріоритетом системи охорони здоров'я в Білоберізькій ОТГ є забезпеченість мешканців вчасною і професійною медичною допомогою. Забезпеченість закладів охорони здоров'я автомобілями для надання швидкої невідкладної допомоги є недостатньою, наявні автомобілі потребують заміни. Також є проблема незадовільної матеріально-технічної оснащеності, насамперед ФАПів та забезпеченість їх лікарськими засобами, що зменшує можливість надання повноцінної медичної допомоги. Також існує проблема у зв'язку з невизначеністю статусу дільничних лікарень, які частково виконують функції вторинної ланки надання медичної допомоги та їх подальшого реформування, особливості функціонування медицини в гірських, важкодоступних умовах.

2.3.10. Фінансово-бюджетна складова.

Основною метою діяльності сільської ради ОТГ у сфері бюджетно-фінансової політики є формування достатніх ресурсів для фінансування пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку громади та підвищення ефективності використання бюджетних коштів. Сутність фінансово-бюджетної політики виявляється у поєднанні конкретних цілей та відповідних засобів, за допомогою яких вирішуються поставлені завдання.

Цілі фінансово-бюджетної політики зумовлені потребами економічного розвитку і досягненням високого рівня індивідуального і суспільного добробуту. Фінансово-бюджетна політика має конкретне спрямування, а її реалізація завжди пов'язана із знаходженням компромісу між певними потребами і реальними можливостями.

Одним із найефективніших інструментів державного регулювання соціально-економічного розвитку країни є бюджетна політика.

Метою бюджетної політики є конкретний результат. При цьому, якщо розподіл бюджету здійснюється лише на основі функціональної та економічної класифікації витрат, або ж за економічною класифікацією, то такий розподіл має вигляд форм, заповнених даними щодо основних категорій видатків, але не містить жодної інформації про цілі їх здійснення та потенційний ефект.

Тож, як бачимо, така методологія не встановлює чіткого зв'язку між ресурсами, які були використані, та результатами, які отримала громада. У цьому випадку неможливо проаналізувати, чи ефективно використані кошти на надання певних послуг. Проаналізувавши зазначене, можна твердити,

що зволікання із застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі на місцевому рівні має такі негативні риси:

2) головною метою фінансування в умовах діючих підходів до планування місцевих бюджетів є утримання мережі бюджетних установ, що склалася історично, без урахування ефективності їх функціонування;

3) в умовах жорсткої обмеженості бюджетних коштів проводиться пропорційне скорочення фінансування бюджетних установ, незалежно від того, наскільки ефективно чи неефективно надання ними послуг;

4) управлінці не мають достатньої інформації для оцінки рівня задоволення отримувачів послуг, доступності послуг, встановлення пріоритетів та відмови від неефективних послуг або зміни способу їх надання.

На сьогодні в багатьох країнах успішно використовують методи бюджетування, орієнтовані на соціально значущий результат.

Усі ці методи мають спільну мету, що полягає в досягненні конкретного, як правило, довгострокового результату, який максимально відповідає потребам суспільства.

А оскільки такий результат повинен бути також достатньо об'єктивним, вимірюваним і передбачуваним, відмінною рисою таких методів бюджетування є система оцінки якості бюджетних послуг і результативності бюджетної політики в цілому.

Застосування зазначених методів допоможе чітко встановити пріоритети в межах існуючих фіскальних обмежень, а також отримати зворотну інформацію від населення про рівень задоволення послугами, наданими за рахунок бюджетних коштів.

В Україні програмно-цільовий метод є однією із складових системи управління державними фінансами, розвиток яких забезпечується відповідно до стратегії розвитку системи управління фінансами.

Метою розвитку цієї складової є забезпечення розвитку програмно-цільового методу в бюджетному процесі для адаптації показників бюджетних програм до пріоритетів соціально-економічного розвитку та забезпечення вимірності соціально значущих результатів реалізації державної політики, підвищення ефективності використання бюджетних коштів.

Запровадження ПЦМ в бюджетному процесі на місцевому рівні дає змогу відстежувати ефективність і результативність використання бюджетних коштів шляхом проведення оперативного моніторингу та оцінки виконання бюджетних програм, а прийняття управлінських рішень за результатами такої оцінки забезпечить досягнення результату, встановленого стратегічними документами, підвищення рівня забезпеченості населення послугами належної якості і, відповідно, довіри до влади.

На виконання вимог прикінцевих положень Бюджетного Кодексу України щодо запровадження програмно-цільового методу з січня 2017 року, бюджет Білоберізької сільської ради ОТГ на 2019 рік затверджений з урахуванням норм програмно-цільового методу бюджетування.

Прогнозні показники бюджету на 2019 рік.

Загальний обсяг очікуваних надходжень до місцевого бюджету Білоберізької сільської ради об'єднаної територіальної громади становить 20841,7 тис. грн., з яких доходи загального фонду сільського бюджету 19182,4 тис.грн., в тому числі власні надходження в сумі 4100,0 тис.грн., базова дотація 2441,7 тис.грн., додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків на утримання закладів освіти та охорони здоров'я 1681,6 тис.грн., освітня субвенція 7505,4 тис.грн., медична субвенція 2032,9 тис.грн., субвенція з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету 23,7 тис.грн., субвенція з місцевого бюджету на здійснення переданих видатків у сфері охорони здоров'я за рахунок коштів медичної субвенції 1,1 тис.грн., субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій 1396,0 тис.грн., доходи спеціального фонду сільського бюджету 1659,3 тис.грн., в тому числі власні надходження 169,0 тис.грн., інші надходження 2,0 тис.грн., кошти від продажу землі 988,3 тис.грн., інші субвенції з місцевого бюджету 500,0 тис.грн.

Загальний обсяг очікуваних видатків місцевого бюджету Білоберізької сільської ради об'єднаної територіальної громади становить 20841,7 тис.грн., в тому числі видатки загального фонду міського бюджету 19182,4 тис.грн., видатки спеціального фонду бюджету 1659,3,0 тис.грн. Бюджет сільської ради ОТГ збалансований.

Визначено оборотний касовий залишок бюджетних коштів сільського бюджету у сумі 35,6 тис.грн.

На 2019 рік затверджено міжбюджетні трансферти з сільського бюджету Верховинському районному бюджету в сумі 641,0 тис.грн..

Затверджено на 2019 рік перелік об'єктів, фінансування яких буде здійснюватися за рахунок коштів бюджету розвитку.

Резервний фонд сільського бюджету затверджений у сумі 18,0 тис.грн.

Затверджено перелік захищених статей видатків загального фонду сільського бюджету на 2019 рік за їх економічною структурою на:

- оплату праці працівників бюджетних установ;
- нарахування на заробітну плату;
- придбання медикаментів та перев'язувальних матеріалів;
- забезпечення продуктами харчування;
- оплату комунальних послуг та енергоносіїв;

Затверджено у складі видатків сільського бюджету кошти на фінансування та реалізацію місцевих програм.

При формуванні бюджету забезпечено в першочерговому порядку потребу в коштах: на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених законодавством України умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати; на проведення розрахунків за електричну енергію та оплату інших енергоносіїв (дрова).

Затверджено ліміти споживання енергоносіїв у натуральних показниках для кожної бюджетної установи, виходячи з обсягів відповідних бюджетних асигнувань.

Установлено, що до доходів загального фонду сільського бюджету на 2019 рік належать надходження визначені статтею 64 Бюджетного кодексу України, а також трансферти, що надаються з Державного бюджету України.

Установлено, що джерелами формування спеціального фонду сільського бюджету на 2019 рік у частині доходів є надходження, визначені статтею 69-1, статтею 71 Бюджетного кодексу України. Джерелами формування у частині фінансування є кошти, які передаються з іншої частини бюджету.

Надано право сільській раді за погодженням з постійною комісією з питань планування бюджету у міжсесійний період здійснювати внесення змін до доходів та видатків сільського бюджету за рахунок міжбюджетних трансфертів з державного та інших бюджетів, розподіл і перерозподіл обсягів субвенцій та додаткових дотацій між бюджетами установами з подальшим затвердженням на сесії сільської ради.

Відповідно до статей 43 та 73 Бюджетного кодексу України надано право сільському голові отримувати у порядку визначеному Кабінетом Міністрів України позики на покриття тимчасових касових розривів сільського бюджету, пов'язаних із забезпеченням захищених видатків загального фонду, в межах поточного бюджетного періоду за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку та на договірних умовах без нарахування відсотків за користування цими коштами з обов'язковим їх поверненням до кінця поточного бюджетного періоду.

Для забезпечення фінансової спроможності органів місцевого самоврядування у 2015 році прийняті зміни до Податкового та Бюджетного Кодексів, які суттєво змінили фінансову базу органів місцевого самоврядування. В контексті фінансової децентралізації до доходів загального фонду бюджету об'єднаної громади, згідно із Законом та Планом у визначених розмірах спрямовані основні види податків.

2.4. SWOT-аналіз

SWOT-аналіз ОТГ проведено на основі матеріалів дослідження соціально-економічного стану населених пунктів, що входять до складу Білоберізької ОТГ. На основі SWOT-аналізу здійснюється ідентифікація проблем та вибір пріоритетних напрямків розвитку громади. Громада має значні перспективи економічного і соціального розвитку, пов'язані вигідним географічним розташуванням, хорошим транспортним сполученням та працелюбністю мешканців громади. Як і у більшості регіонів країни, в громаді виходять на поверхню загальні проблеми українського суспільства – безробіття, кризовий стан підприємств, недостатнє надходження коштів у місцеві бюджети, низький рівень фінансування закладів освіти, медицини, культури та спорту, низькі умови комфорту проживання населення. Врахування зовнішніх та внутрішніх факторів, що загрожують реалізації сильних сторін громади та ще

більшому послабленню слабких сторін розвитку громади, допоможе об'єктивно зважити потенціал її соціально-економічного розвитку та оцінити реальність розробленого Плану. Складність та незначна ймовірність швидкого усунення загроз вимагає від громади, органів влади ще більшої практичної діяльності у вирішенні проблем громади.

SWOT-аналіз Білоберізької ОТГ був розроблений виконавчим комітетом Білоберізької сільської ради ОТГ на основі аналізу статистичних даних, динаміки соціально-економічних показників, проведення круглих столів із залученням старост громади, громадських діячів та організацій, та на основі думки населення.

Таблиця 8

SWOT-аналіз	
Сильні сторони	Можливості
<ol style="list-style-type: none"> 1. Унікальне природне середовище (гори, річка, чиста екологія) 2. Наявність трудових ресурсів 3. Вигідне географічне розташування 4. Культурна ідентичність, історія, автентичність, збережені духовні традиції та народні промисли 5. Розвиток зеленого туризму 6. Наявність можливостей агропромислового розвитку щодо вирощування екологічно чистої продукції тваринницького походження 7. Наявна діюча інфраструктура освітніх медичних та культурних закладів 8. Наявність місцевих природних ресурсів (запаси мінеральної води) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Широкі можливості для розвитку відновлювальної та нетрадиційної енергетики 2. Можливості для збору та глибокої переробки дикоростучих плодів та ягід та заготівлі лікарської сировини з карпатських трав 3. Переробка м'ясо- молочної продукції, виробленої в екологічно чистих умовах та її реалізація 4. Розвиток туристичного потенціалу 5. Розміщення санаторно-курортних, реабілітаційних закладів 6. Розвиток людського потенціалу 7. Розвиток нетрадиційної народної медицини 8. Роздільний збір та сортування ТПВ, подальша реалізація як вторинної сировини 9. Розвиток підприємства з випуску та реалізації мінеральної води
Слабкі сторони	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Незадовільний стан дорожньої та транспортної інфраструктури (дороги місцевого значення, комунальні дороги, маршрути громадського транспорту) 2. Слабкий розвиток економіки ОТГ, відсутність середніх та великих промислових підприємств 3. Відсутність вільних робочих місць 4. Слабкий кадровий потенціал за окремими галузями 5. Відсутність централізованого 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нестабільна соціально-економічна ситуація 2. Погіршення екологічного стану при висиханні карпатських лісів 3. Пониження рівня ґрунтових вод 4. Відсутність ринків збуту сільськогосподарської продукції 5. Природні та техногенні катастрофи 6. Вплив на інвестиційну привабливість ОТГ політичної ситуації в країні

<p>водопостачання та водовідведення</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Застарілість містобудівної документації, не проведена інвентаризація земель 7. Обмеженість земельних ресурсів, особливо земельних ділянок для промислового, комерційного та житлового будівництва 8. Відсутність системи поводження з ТПВ. 9. Слабо розвинена мережа закладів громадського харчування 10. Низька громадська активність 11. Слабка підприємницька ініціатива 12. Низький рівень доходів населення 	
---	--

2.4.1 Порівняльні переваги, виклики і ризики Білоберізької ОТГ.

Порівняльні переваги (визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей).

- Політичне та економічне зближення України і ЄС та пов'язане з цим поживлення інвестиційного середовища зможуть активізувати процес залучення зовнішніх інвестицій в економіку Білоберізької громади, спираючись на цілу низку сильних сторін громади, таких як потенційна інвестиційна привабливість (у порівнянні з іншими регіонами) , наявність кваліфікованих трудових ресурсів, наявність унікальних природних ресурсів.

-Громада володіє значним туристичним та рекреаційним потенціалом, має збережені національні, релігійні, культурні традиції та автентичні промисли. Практично вся територія громади є екологічно чистою. Ці сильні сторони можуть бути використані для подальшого розвитку екотуризму.

- Близьке розташування громади до кордонів ЄС у поєднанні з високим рівнем самоорганізації населення є порівняльною перевагою в умовах прогнозованої активізації транскордонного співробітництва.

- Частина мешканців громади працює за її межами, що в сучасних умовах є не тільки джерелом забезпечення потреб значної кількості сімей, але й інвестиційним ресурсом для малого бізнесу. Але поряд з цим, такий стан справ також спричиняє ряд соціальних проблем і труднощів.

Виклики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей).

- Поживлення інвестиційного середовища та залучення зовнішніх інвестицій в економіку Білоберізької ОТГ сприятиме зменшенню впливу таких слабких сторін регіону, як низька диверсифікація промисловості, технологічна відсталість промисловості, в т.ч. висока енергоємність, а також зменшити відтік трудових ресурсів за межі громади та збільшити рівень зайнятості.

- Процес децентралізації влади, проведення адмінреформи прогнозовано призведе до зростання бюджетної самостійності громади та зможе зменшити

такі слабкі сторони, як недостатній розвиток дорожньої, інженерної інфраструктури, високий ступінь зносу, недостатній рівень протипаводкового захисту, недостатність забезпечення якісною питною водою окремих територій та незадовільний стан поводження з відходами.

- Покращення бізнес-клімату в Україні прогнозовано призведе до розвитку малого та середнього бізнесу в Білоберізькій громаді та пов'язаного з цим створення нових робочих місць та зупинки відтоку працездатного населення за межі ОТГ.

Ризики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз).

- Низька економічна активність мешканців громади, обмеженість земельних ресурсів для промислового будівництва, незадовільний стан транспортної інфраструктури негативно впливатиме на стан інвестиційної привабливості та потенційних можливостей для розвитку економіки громади;

- Висока трудова міграція населення, відтік інтелектуальних ресурсів за межі громади може призвести до браку трудових ресурсів. Додатковим фактором, який прискорив цей процес, стало впровадження безвізового режиму з ЄС, вже зараз відчувається брак трудових ресурсів, і не тільки висококваліфікованих.

- Громада має слаборозвинуте, дрібнотоварне агровиробництво, переважно в особистих селянських господарствах, з високим рівнем застосування ручної праці, внаслідок чого майже всі види агропродукції не відповідають стандартам ЄС. В умовах економічного зближення з ЄС існує ризик занепаду ряду сільськогосподарських виробництв через низьку конкурентоспроможність і відсутність підтримки з боку держави порівняно з європейськими виробниками.

- Виникнення надзвичайних ситуацій природного (паводки, зсуви, селі, ерозії) та техногенного характеру є значним потенційним ризиком.

На даний час існує три можливі сценарії розвитку громади:

1) реалістичний – громада розвиватиметься в запланованих рамках, за умови стабільності зовнішніх факторів;

2) оптимістичний – громада розвиватиметься в прискорених темпах, за умови реалізації всіх заходів в рамках реформи децентралізації влади та політичної стабільності;

3) песимістичний – значне зниження темпів розвитку громади, з огляду на загострення економічної та політичної нестабільності в країні.

Для економічного та соціального зростання Білоберізької ОТГ необхідно докласти всі зусилля на ефективне використання сильних сторін громади – розвиток сільського господарства, переробка та реалізація сільськогосподарської продукції, вирощеної в екологічно чистих умовах, туристичної галузі, рекреаційного потенціалу і т.д., та зменшення впливу слабких сторін – ремонт доріг, створення сприятливого інвестиційного клімату, підвищення рівня свідомості населення.

Можливості та загрози відносяться до зовнішніх чинників, вплив на які на мікроекономічному рівні є майже неможливим. Але ці чинники мають

значний вплив на розвиток громади, тому важливо вчасно відслідковувати їх зміни та вносити необхідні коригування в план розвитку громади для мінімізації їх наслідків.

3. Цілі та пріоритети розвитку Білоберізької ОТГ.

3.1. Основні цілі розвитку громади.

Для ефективного розвитку громади необхідно чітко визначити головні стратегічні цілі, яким необхідно слідувати для досягнення бажаного рівня розвитку. До основних стратегічних цілей розвитку Білоберізької ОТГ можна віднести:

- 1) Розвиток місцевої економіки;
- 2) Всесторонній розвиток сільських територій;
- 3) Підвищення якості життя мешканців.

Дані цілі узагальнюють всі першочергові потреби розвитку сільської громади та є орієнтирами розвитку не тільки на короткостроковий період, а й на довгострокову перспективу.

Досягнення намічених цілей дозволить створити умови для економічного та соціального розвитку громади в цілому та всіх її складових. Нестабільність економічної системи є актуальною проблемою для всієї України. Але для сільських територій дане питання стоїть особливо гостро через відсутність механізмів диверсифікації можливих ризиків. Сільські мешканці мають менший вибір з працевлаштування, менший рівень доходів, значно нижчий рівень доступності фінансово-кредитних ресурсів та ряд інших недоліків.

Для підвищення економічної спроможності громади необхідно:

- створити умови для розвитку малого та середнього підприємництва у всіх сферах економіки;
- забезпечити енергетичну безпеку підприємств, установ та організацій, домогосподарств;
- створити умови для розвитку туристичної галузі, зокрема зеленого та екотуризму;
- вжити заходи для підвищення рівня зайнятості населення;

Якість життя на селі за останні десятиліття значно знизилася в порівнянні з якістю життя міського населення. Сюди можна віднести і занепад медичної галузі, через відсутність кваліфікованих кадрів, що не бажають працювати в селі, відсутність умов для розвитку фізичної культури, недоступність цілого ряду соціальних послуг (кінотеатри, прокати техніки, заклади громадського харчування та заклади для сімейного дозвілля, мережі супермаркетів з нижчим рівнем цін, т.д.).

Для забезпечення високого рівня життя населення мешканців громади потрібно виконати наступні пункти:

- підвищити екологічну безпеку та створити умови для збереження навколишнього середовища;
- сприяти популяризації здорового способу життя мешканців громади;
- забезпечити розвиток культурного та духовного середовища для гармонійного розвитку людини;

- заохочувати населення до підвищення соціальної активності та свідомості;

Сільські території, а саме об'єднані територіальні громади є прихованим потенціалом розвитку України. Це можна спостерігати на прикладі цілого ряду країн, що обрали шлях децентралізації. Для нашої країни це є рішучим кроком на шляху до розвинутого європейського суспільства. Збереження та розвиток сільських територій може стати необхідним поштовхом. За весь період незалежності колишні сільські ради залишалися один на один зі своїми проблемами, що з кожним роком лише поглиблювалися. Для забезпечення даної цілі розвитку громади необхідно створити умови для комплексного розвитку територій в інтересах громади та забезпечити населення якісними комунальними, адміністративними та соціальними послугами.

3.2. Пріоритетні напрямки розвитку громади на 2019 рік.

Всі визначені стратегічні цілі є досить значними для розвитку Білоберізької ОТГ, але для більш чіткого бачення необхідно виокремити основні пріоритетні напрямки розвитку громади на 2019 рік. До них можна віднести:

1. Розбудова та зміцнення матеріально-технічної бази шкіл для забезпечення високого рівня надання освітніх послуг, створення на базі Білоберізької ЗОШ І-ІІІ ст опорної школи.

2. Будівництво та відкриття ЦНАПу в селі Устеріки.

3. Ремонт та утримання стратегічно-важливих доріг громади.

4. Вдосконалення системи надання медичних послуг.

5. Запровадження ефективної системи забезпечення безпеки громадян та їх поінформованості.

6. Створення та забезпечення ефективної роботи комунального підприємства Білоберізької сільської ради для обслуговування потреб всіх населених пунктів громади, а саме придбання спецтехніки для утримання та проведення поточних ремонтів доріг місцевого значення та комунальної власності ОТГ, роздільного збору та вивезення побутових відходів, благоустрою території, обслуговування систем водопостачання та водовідведення, вуличного освітлення.

6. Підвищення рівня соціального обслуговування незахищених та вразливих верств населення.

7. Створення сучасної системи закладів культури та дозвілля.

4. Завдання та механізми реалізації плану соціально – економічного розвитку Білоберізької ОТГ

4.1. Завдання реалізації плану соціально-економічного розвитку Білоберізької ОТГ.

Відповідно до визначених стратегічних цілей розвитку громади варто виокремити конкретні операційні цілі та завдання, що можуть бути виконані в короткостроковому періоді.

Таблиця 1. Схема Стратегії розвитку Білоберізької ОТГ

Стратегічні цілі		
А. Розвиток місцевої економіки	В. Всесторонній розвиток сільських територій	С. Покращення якості життя
Операційні цілі		
A1. Сприяння розвитку малого та середнього підприємництва та інвестиційної привабливості	V1. Розвиток транспортної інфраструктури	C1. Забезпечення високої якості медичних послуг
A2. Розвиток туризму	V2. Розвиток інфраструктури водопостачання та водовідведення	C2. Покращення умов для розвитку закладів культури, дозвілля та спорту
A3. Підвищення енергоефективності на території громади, сприяння використанню альтернативних джерел енергії	V3. Налагодження системи поводження з побутовими відходами	C3. Створення умов для покращення роботи інтернет-сервісів
A4. Сприяння розвитку економічної активності мешканців	V4. Покращення стану навколишнього середовища громади	C4. Забезпечення високої якості надання адміністративних послуг
	V5. Покращення доступності мешканців громади до об'єктів спортивної та рекреаційної інфраструктури	C5. Забезпечення високого рівня безпеки на території громади
	V6. Забезпечення високої якості освітніх послуг	C6. Створення сприятливих умов для вразливих верств населення щодо надання їм соціальних послуг
		C7. Підвищення активності мешканців у житті громади

Таблиця 2. Схеми операційних цілей і завдань за стратегічною ціллю А. Розвиток місцевої економіки

Стратегічна ціль А. Розвиток місцевої економіки			
Операційні цілі			
A1. Сприяння розвитку малого та середнього підприємництва та інвестиційної привабливості	A2. Розвиток туризму	A3. Підвищення енергоефективності на території громади, сприяння використанню альтернативних джерел	A4. Сприяння розвитку економічної активності мешканців
Завдання			
A1.1. Оновлення містобудівної документації всіх населених пунктів громади	A2.1. Розробка та впровадження програми розвитку туризму на території громади	A3.1. Підвищення енергоефективності будинків комунальної власності	A4.1. Промоція родинних ремесел – вишивання, ліжницарства, килимарства, виготовлення традиційного
A1.2. Інвентаризація всіх ресурсів громади	A2.2. Створення нових туристичних продуктів	A3.2. Модернізація системи вуличного освітлення в населених пунктах громади	A4.2. Підтримка підвищення підприємницької активності шляхом навчання започаткуванню ведення бізнесу, вивчення досвіду інших
A1.3. Створення інвестиційного паспорта громади	A2.3. Розробка та реалізація програми промоції громади, у т. ч. її історичної та культурної спадщини	A3.3. Розміщення об'єктів альтернативної енергетики на території громади	A4.3. Створення та налагодження діяльності кооперативів
A1.4. Сприяння діяльності асоціації підприємців громади та залучення їх до розробки програм економічного розвитку громади			
A1.5. Сприяння діяльності міні – цехів з переробки сільськогосподарської продукції – молочної та м'ясної			
A1.6. Сприяння розвитку пріоритетних галузей економіки			
A1.7. Створення багатопрофільного комунального підприємства, в тому числі з поглибленої переробки деревини			

**Таблиця 3. Схема операційних цілей і завдань за стратегічною ціллю В.
Всесторонній розвиток сільських територій**

Стратегічна ціль В.Всесторонній розвиток сільських територій						
Операційні цілі						
В1. Розвиток транспортної інфраструктури	В2. Розвиток інфраструктури водопостачання та водовідведення	В3. Налагодження системи поводження з побутовими відходами	В4. Покращення стану навколишнього середовища громади	В5. Покращення доступності мешканців громади до об'єктів спортивної та рекреаційної інфраструктури	В6. Забезпечення високої якості освітніх послуг	
Завдання						
В1.1. Створення комунального підприємства з ремонту та утримання доріг комунальної власності громади	В2.1. Будівництво та реконструкція систем централізованого водопостачання та водовідведення, локальних очисних споруд у всіх населених пунктах громади	В3.1. Розробка та впровадження програми благоустрою населених пунктів громади	В4.1. Проведення заходів з берегоукріплення	В5.1. Створення умов для занять різними видами спорту за вподобаннями мешканців громади	В6.1. Розробка моделі нового освітнього простору на території громади	
В1.2. Організація транспортного сполучення між населеними пунктами громади		В3.2. Впровадження системи роздільного збирання побутових відходів	В4.2. Запровадження системи адміністративного та громадського контролю за станом вирубки лісів та навколишнім природним середовищем			В6.2. Підвищення якості освіти в навчальних закладах громади
В1.3. Облаштування зупинок громадського транспорту						
В1.4. Ремонт та модернізація автошляхів комунальної власності						
В1.5. Розробка схеми розміщення дорожніх знаків та системи туристичних вказівників						

**Таблиця 4. Схеми операційних цілей і завдань за стратегічною ціллю С.
Покращення якості
життя**

Стратегічна ціль С. Покращення якості життя						
Операційні цілі						
С1. Забезпечення високої якості медичних послуг	С2. Покращення умов для розвитку закладів культури, дозвілля та спорту	С3. Створення умов для покращення роботи інтернет-сервісів	С4. Забезпечення високої якості надання адміністративних послуг	С5. Забезпечення високого рівня безпеки на території громади	С6. Створення сприятливих умов для вразливих верств населення щодо надання їм соціальних послуг	С7. Підвищення активності мешканців у житті громади
Завдання						
С1.1. Розробка програми покращення ефективності та якості надання медичних послуг в лікувальних закладах громади	С2.1. Реорганізація будинків культури та сільських клубів і бібліотек в багатофункціональні центри дозвілля	С3.1. Будівництво мережі Інтернет на території громади	С4.1. Будівництво ЦНАПу в селі Устеріки Білоберізької ОТГ	С5.1. Розробка та доведення до відома мешканців планів евакуації у випадку виникнення надзвичайних ситуацій	С6.1. Надання соціальних послуг вразливим групам населення через сферу соціального захисту (соціальних працівників) громади	С7.1. Запровадження механізмів участі громадян в управлінні громадою
	С2.2. Розроблення програми щодо пошуку та подальшого розвитку місцевих талантів, у т.ч. в молодіжному середовищі	С3.2. Покращення доступу до мережі Інтернет мешканцям громади	С4.2. Розробка системи управління послугами	С5.2. Підвищення рівня безпеки мешканців	С6.2. Підтримка волонтерського руху у допомозі вразливим верствам населення	С7.2. Сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства.
	С2.3. Реконструкція недіючої ЗОШ I-III ст в селі Білоберізка під дитячу спортивно – відпочинкову базу					

4.2. Шляхи розв'язання головних проблем розвитку економіки, соціальної сфери та досягнення поставлених цілей і завдань.

Сучасні умови економічного і соціального розвитку громади потребують практичного застосування широкого спектру різнопланових інструментів державного управління. Одним із найдієвіших інструментів є програмно-цільовий підхід у плануванні та управлінні соціально-економічними процесами, інфраструктурними об'єктами. Адже стимулювання економічного розвитку досягається шляхом установа тисного взаємозв'язку бюджетних витрат із пріоритетами, поставленими громадою. Особливими складовими програмно-цільового методу у бюджетному процесі є бюджетні програми, відповідальні виконавці, паспорти бюджетних програм та результативні показники. В умовах обмеженості ресурсів першочерговим завданням стає визначення пріоритетних цілей при розподілі бюджетних ресурсів, можливих джерел фінансування та безумовно контроль за їх цільовим та ефективним використанням. І досягнення цих завдань можливе в умовах програмно-цільового методу бюджетного планування. Оцінка та експертиза бюджетних програм є обов'язковим компонентом програмно-цільового методу, а результативні показники засвідчують ефективність та рівень досягнення запланованих заходів. Крім того, в сучасних умовах децентралізації влади та реформи місцевого самоврядування реалізація інвестиційних проектів стала дієвим інструментом місцевого розвитку. І проектна діяльність, як спосіб розвитку творчих умінь та професійних знань, набирає все більше обертів.

Білоберізька ОТГ включилася в процес опрацювання інвестиційних проектів, які можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, державної субвенції, міжнародної технічної допомоги та інших джерел фінансування. Таким чином, основні зусилля громади за активної участі депутатського корпусу та громадськості зосереджуються на вирішенні соціально-економічних проблем, поліпшенні місцевої інфраструктури шляхом фінансування цільових галузевих програм; акумулювання коштів державного фонду регіонального розвитку, державної субвенції на соціально-економічний розвиток територій, залучення міжнародної технічної допомоги, спонсорської допомоги та інших незаборонених законодавством фінансових ресурсів. Білоберізька ОТГ є учасником Програми DODRE першої хвилі, бере участь майже увсіх її компонентах . Одним з компонентів є удосконалення послуги на місцевому рівні. В ході обговорення та проведення анкетування мешканці громади найактуальнішою послугою обрали ремонт та утримання доріг комунальної власності. В процесі розроблення плану з удосконалення послуги обрано шлях створення різнопрофільного комунального підприємства та закупівлю для нього спеціальної техніки , яке крім проведення ремонту та утримання доріг комунальної власності, займатиметься питаннями благоустрою, роздільним збором та вивезенням твердих побутових відходів та наданням інших послуг населенню громади. В результаті розроблено та за тверджено сесію План удосконалення послуги з ремонту та утримання доріг комунальної власності,

Програмою DOBRE в рамках виконання цього плану проведено тендер на закупівлю екскаватора, який найближчим часом буде поставлено для комунального підприємства Білоберізької ОТГ. Також розпочато роботу на розробленням Плану з удосконалення другої пріоритетної послуги – налагодження системи роздільного збору, сортування та вивезення твердих побутових відходів.

4.3 Заходи з реалізації Плану соціально-економічного розвитку громади на 2019 рік

Завдяки проведенню реформи децентралізації об'єднані громади вперше отримали реальну можливість використати наявні фінансові ресурси для вирішення нагальних проблем громади. До цього часу проекти розвитку мали ситуативний характер і виникали лише при появі конкретного заходу, конкурсу чи ініціативи. З огляду на таку ситуацію, в Білоберізькій ОТГ накопичилась ціла низка ініціатив участі у проектах соціально-економічного розвитку, реалізація яких є не лише бажаною, а подекуди і життєво необхідною.

Спрямування інвестиційних потоків у різні сфери економічної та соціальної діяльності дозволить забезпечити вирішення основних соціальних питань та виконання планових надходжень до бюджету громади.

Для забезпечення ефективного використання бюджетних коштів передбачається концентрація видатків на заплановані бюджетні призначення та виконання пріоритетних проектів розвитку всієї інфраструктури.

З метою належного виконання Плану будуть прийняті необхідні цільові галузеві програми. Необхідно забезпечити фінансування з бюджету громади першочергових заходів цільових програм, які реалізовуватимуться відповідно до пріоритетів даного Плану. Головні та першочергові заходи з реалізації плану соціально-економічного розвитку громади на 2019 рік наведені в додатках до Плану.

5. Фінансове забезпечення реалізації плану соціально – економічного розвитку Білоберізької ОТГ

Реалізація проектів розвитку Білоберізької об'єднаної територіальної громади здійснюватиметься за рахунок фінансування з наступних джерел:

1. Кошти державного бюджету, у тому числі за рахунок надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад.
2. Кошти Державного фонду регіонального розвитку.
3. Кошти місцевого бюджету.
4. Інші джерела фінансування.

6. Моніторинг та оцінка ефективності реалізації плану соціально – економічного розвитку Білоберізької ОТГ

Для об'єктивної оцінки результативності реалізації плану необхідно

ввести ряд індикаторів, що могли б візуалізувати отримані результати. Дані індикатори не є цілком об'єктивними, та за умов обмеженості джерел отримання інформації залишаються найбільш доступними.

Відповідно до вищезазначених завдань реалізації плану індикаторами результативності будуть:

- активізація робіт з залучення коштів міжнародної технічної допомоги та благодійних фондів для реалізації соціально-економічних проектів;
- забезпечення населених пунктів громади містобудівною документацією, що дасть можливість поліпшити інвестиційну ситуацію та визначити перспективи розвитку території;
- проведення інвентаризації наявного матеріально-технічного і ресурсного потенціалу та розроблення пропозицій щодо можливостей ширшого його використання;
- формування активного бізнес-середовища та громадянської свідомості підприємців;
- забезпечення сталого функціонування та розвитку житлово-комунального господарства;
- активне впровадження енергозберігаючих технологій, засобів обліку і регулювання споживання тепла та електроенергії;
- поліпшення торгівельно-побутового обслуговування сільського населення;
- збереження історико-архітектурної та культурної спадщини, розвиток туристично-рекреаційного потенціалу;
- оптимізація мережі освітніх закладів;
- зниження рівня поширення негативних явищ у дитячому та молодіжному середовищі;
- сприяння розвитку інфраструктури, поліпшення стану доріг, підвищення рівня надання послуг з пасажирських перевезень;
- поліпшення благоустрою населених пунктів;
- рівень безробіття;
- обсяг економії енергоресурсів;
- кількість відремонтованих, реконструйованих та новостворених об'єктів інфраструктури;
- кількість діючих та новостворених фермерських господарств, підприємств народних промислів;
- кількість людей, що отримують соціальні послуги;
- кількість отримувачів адміністративних послуг;
- кількість проведених спортивних заходів;
- кількість проведених мистецьких заходів.

Також для проведення моніторингу застосовуються показники соціально-економічного розвитку на підставі даних територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади. Відстеження динаміки відповідних індикаторів та показників соціально- економічного розвитку дозволять чітко відслідковувати ефективність реалізації плану. Моніторинг проводиться за підсумками року. Результати моніторингу оприлюднюються на офіційному

сайті Білоберізької сільської ради ОТГ та в засобах масової інформації. Звіт про реалізацію плану заслуховується на сесії Білоберізької сільської ради ОТГ . Контроль за реалізацію плану покладається на Білоберізьку сільську раду ОТГ, її виконавчий комітет, депутатів.

Перелік проектів /програм розвитку місцевого самоврядування та першочергових завдань які плануються впровадити Білоберізькою ОТГ в 2019 році в розрізі джерел фінансування. (тис.грн.)

№ з.п.	Назва завдань та об'єктів відповідно до проектно-кошторисної документації; тощо	Загальний обсяг фінансування , тис.грн	Кошти державного обласного бюджету, інші позабюджетні кошти, тис.грн	Кошти бюджету ОТГ тис.грн
1.	Інвентаризація всіх ресурсів громади.			При уточненні дохідної частини бюджету
2.	Створення інвестиційного паспорта громади.			При уточненні дохідної частини бюджету
3.	Сприяння у створенні Асоціації підприємців Білоберізької ОТГ.			При уточненні дохідної частини бюджету
4.	Сприяння діяльності кооперативу із заготівлі та переробки сільськогосподарської продукції та дикоростучих плодів і ягід та грибів.			100,00
5.	Сприяння розвитку пріоритетних галузей економіки.			При уточненні дохідної частини бюджету
6.	Створення нових туристичних продуктів.			При уточненні дохідної частини бюджету
7.	Розробка програми промоції громади.			При уточненні дохідної частини бюджету
8.	Підвищення енергоефективності будинків комунальної власності			При уточненні дохідної частини бюджету
9.	Розробка документації щодо об'єктів альтернативної енергетики.			
10.	Промоція родинних ремесел.			
11.	Підтримка підприємницької діяльності шляхом проведення навчань, семінарів, обміну досвідом з іншими ОТГ.			При уточненні дохідної частини бюджету
12.	Створення та реєстрація комунального підприємства з ремонту та утримання місцевих доріг та благоустрою населених пунктів.			При уточненні дохідної частини бюджету
13.	Організація транспортного сполучення між населеними пунктами об'єднаної територіальної громади.			При уточненні дохідної частини бюджету
14.	Розробка та затвердження Програми благоустрою населених пунктів громади.			При уточненні дохідної частини бюджету
15.	Запровадження системи громадського та адміністративного контролю за станом вирубки лісів та навколишнього природного середовища.			При уточненні дохідної частини бюджету
16.	Розробка моделі нового освітнього простору.			При уточненні дохідної частини бюджету
17.	Розробка програми покращення ефективності та якості надання медичних послуг.			При уточненні дохідної частини бюджету

18.	Реорганізація будинків культури в багатофункціональні центри дозвілля.			При уточненні дохідної частини бюджету
19.	Реконструкція недіючої школи від бази відпочинку чи інший оздоровчо-відпочинковий- реабілітаційний заклад			
20	Розробка системи управління послугами			
21	Розробка та доведення до відома населення планів евакуації при виникненні надзвичайних ситуацій			
22	Розробка та впровадження системи відеоспостереження в громадських місцях, запровадження інституту шерифа			
23	Удосконалення системи надання послуг вразливим верствам населення через соціальних працівників			
24	Підтримка волонтерського руху			
25	Запровадження механізму участі громадян в управлінні громадою.			
26	Сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства			
27	Цільова програма « Молодь Білоберізької ОТГ» на 2019 рік	10,00		10,00
28	Програма «Бюджет участі Білоберізької об'єднаної територіальної громади»	30,00		30,00
29	«Програма інформаційно-аналітичної роботи, протидії проявам терористичного характеру на об'єктах критичної інфраструктури, організованих злочинності та корупції на території Білоберізької ОТГ та Верховинського району на 2019 рік»	5,00		5,00
30	Програма підтримки учасників антитерористичної операції на сході України та членів їх сімей, які проживають на території Білоберізької ОТГ Верховинського району Івано – Франківської області на 2019 рік»	10,00		10,00
31	Програма приписки та призову на строкову військову службу на 2019 рік	5,00		5,00
32	Програма розвитку спорту на території Білоберізької ОТГ на 2019 рік	5,00		5,00
33	Футбольне поле зі штучним покриттям по вулиці Центральна 24, села Устеріки Білоберізької сільської ради ОТГ Верховинського району Івано-Франківської області-будівництво	1493,639	0	648,3
34	«Створення туристично-інформаційного центру «Під Писаним Каменем» на базі сільського клубу присілку Пасічне Білоберізької сільської ОТГ»	840,00	Кошти обласного бюджету- 500,00	340,00
35	Нове будівництво адміністративної будівлі з центром надання адміністративних послуг на вул. Центральній в с. Устеріки, Білоберізької сільської ради об'єднаної територіальної громади, Верховинського району, Івано-Франківської області (в тому числі виготовлення ПКД)	10594,710	ДФРР - 9534,71 субвенція на соціально-економічний розвиток – 1700,00	1060,00
36	Реконструкція будівлі ЗОШ І-ІІ ст. з добудовою навчального корпусу зі столовою в с.Устеріки Верховинського району Івано – Франківської області	13262,876	ДФРР -2019 рік 5966,438	665,000
37	Створення комунальної виробничої інфраструктури для збільшення доданої вартості в деревообробній галузі	2550,000	ДФРР - 2293,820	256,180

	Білоберізької сільської ОТГ, Верховинського району, Івано-Франківської області»			
38	Придбання екскаватора для комунального підприємства Білоберізької сільської ради для ремонту та утримання доріг комунальної власності	21000,00	Програма DOBRE 21000,00	натуральний внесок
39	Придбання контейнерів та облаштування майданчиків	714,00	обласний бюджет 449,00	255,00
40	Капітальний ремонт пришкільного інтернату в с. Білоберізка Верховинського району Івано-Франківської області	564,532	564,532	
41	Капітальний ремонт (перекриття даху) клубу с. Хороцеве Верховинського району Івано-Франківської області	237,917	237,917	
42	Капітальний ремонт підвісного переходу через річку Черемош в селі Білоберізка Верховинського району Івано-Франківської області	132,751	132,751	

Перелік проектів , що фінансуватимуться за рахунок субвенції з державного бюджету місцевому бюджету Білоберізької ОТГ на формування інфраструктури об'єднаної територіальної громади в 2019 році

№ з/п	Назва проектної заявки	Кошти субвенції, тис.грн.	Кошти місцевого бюджету, тис.грн.	Загальна сума, тис.грн.	Примітка
1.	Капітальний ремонт пришкольного інтернату в с. Білоберізка Верховинського району Івано-Франківської області.	564,532	-	564,532	
2.	Капітальний ремонт (перекриття даху) клубу с. Хороцеве Верховинського району Івано-Франківської області.	237,917	-	237,917	
3.	Капітальний ремонт підвісного переходу через річку Черемош в с. Білоберізка Верховинського району Івано-Франківської області.	132,751	-	132,751	
	РАЗОМ:	935,200		935,200	

Секретар сільської ради ОТГ

Л.В.Шкрібляк